ratur ꝑ frigidū & ſiccū ī obtuſa ſubā, patet ī albumine oui
& ſimilibus, quæ obtuſitate ſubæ poros replent, & ſua fri
giditate conſtringunt. Talis virtus vr̃ eſſe contritio, quam
.ſ. calor dilectionis, & humor lachrimoſæ compunctionis
introducere ſolent, qa ꝓ certo qñ calor charitatis ad inte
riora penetrat, humiditas cōpunctionis obedit & obtem
perat, tūc conſcia rareſit & per contritionē ſe diſcutit, &
ꝑ confeſſionem dilatat. Econtra aūt facit virtus opilatiua
.i. obſtinatio, qa.ſ. qñ frigiditas indeuotionis, & obtuſitas
ignorātiæ abūdāt, tunc poros cordis & oris ꝑ obſtinatio
nē opilāt, & apertionē confeſſionis & rarefactionē cōtri
3 tionis retardāt. ¶Item ī rebus inuenitur virtus induratiua,
quā.ſ. aliqñ inducit frigiditas partes conſtringēdo, & à cir
cunferentia ad centrū mouēdo, aliqñ ipſam introducit ca
liditas, partes humidas conſumendo, groſſas vero partes
& terreſtres deſiccando. Talis virtus loquendo moral̃r, eſt
patientia, quæ pro certo induratiua dr̃, pro eo ꝙ mēs per
eā in ſoliditatē conſtantiæ indurat̃, quā.ſ. qñq; introducit
& cauſat caliditas feruentis amoris, & qñq; frigiditas ſtrin
gentis timoris. calor.n. charitatis humiditatē carnalis flu-
xibilitatis conſumit, & ſic à mente oēm voluptatem deſic
cat & tollit, & ita duritiam conſtantiæ & patientiæ intro-
ducit. Frigus ēt diuini timoris vel etiam frigus tribulatio-
nis ſolet mētē & partes mentis, i. affectus reſtringere, & ad
centrum. i. ad conſiderationem ſuijpſius, mortis ēt, & infer
ni reducere, & ſic ſolet duritiā patiētiæ generare & ipſam
mētē ꝑ conſtantiā indurare. Conſtat. n. ꝙ mēs ad ſuſtinē-
dum labores fortis & dura efficitur qñ amore præmiorum
inflammatur, & qñ timore tormētorum terretur. Patuit in
martyribus, qui duriſſimi ad labores ſuſtinendum fuerunt,
& hoc quia ipſos accendebat charitas amoris, & ipſos p̄-
mebat frigiditas timoris. Et ideo cuilibet ſic durato dicit
Ezec. 3. Dedi frontem tuam duriorem frontibus eorum, &
faciē tuā valentiorē faciebus eorū, quaſi ſilicē & adaman-
tē dedi faciē tuā. Vel dic, ꝙ calor & algor ſignificant mūdi
tribulationes, q̄ ꝓ certo animum eis aſſuefactum durū fa-
ciunt, & ad toleranda terribilia fortē reddunt. exēplo incu
dis, quæ ex percuſſione malleorum efficit magis dura. Iob
41. Cor eius indurabitur quaſi lapis, & ſtringetur quaſi mal
leatoris incus Hō.n. qui mundi tribulationib. eſt aſſuetus ef
ficit vt cōiter cōtra eas magis durus. Vñ ēt in aliquib. parti-
bus Aquilonis ſolēt infantes ſuos in aquis frigidiſſimis bal
neare, vt aſſuefacti frigoribus poſſint ea melius & fortius
tolerare. Vñ ēt in hiſtoria tripartita lib. 1. c. 11. dr̃ ꝙ cauſa
quare eremitæ & monachi in deſertis in tanta aſperitate
viuere potuerunt, erat quia à principio coacti tribulatio-
nibus illuc fugerunt, & ſic paulatim ibidem viuere in tali-
bus penurijs aſſueuerunt. Sicut. n. dicit Seneca. Nihil miſe-
rum ꝙ in naturā cōſuetudo perduxit. Vel dic in malo ꝙ in-
duratio mentis & obſtinatio habet fieri qñq; à frigore & ca
lore mundi tribulationum, quia pro certo multi ſunt qui
quanto plus a Deo vel a p̄lato frigorib. & calorib. i. mundi
tribulationibus feriuntur, tanto duriores & obſtinatiores
efficiuntur. Exemplo Pharaonis, qui quanto magis tribula-
batur, tāto magis cor eius in malitia durabatur. Allega. Vel
dic, ꝙ calor ſignificat mundanæ cupiditatis inflāmationē,
frigiditas vero deſignat mētalis indeuotionis mortificatio
nē, quia pro certo mens qñq; ex iſtis duabus cauſis duratur
& ꝑ parcitatē ſtringitur, & ꝑ obſtinationis duritiā ī malitia
ſoliditatur. Calor.n. cupiditatis humiditatem gratiæ deuo-
tionis & compaſſionis deſiccat, & terreſtreitatem auaritiæ
accumulat atq; firmat. Frigus ēt indeuotionis mentē ſolet
ad centrum. i. ad mundū & ad terrena reducere, & ipſam ꝑ
obſtinationem & parcitatem indurare, & ad mūdana per
auaritiā inclinare. Eſa. 48. Sciui. n. quia durus es tu & neruus
4 ferreus ceruix tua, & frons tua ærea. ¶Item in rebus eſt vir-
tus maturatiua & mollitiua, quæ.ſ. operatur per calidū &
humidum, quibus ſubſtantia dilatatur & diſſoluitur, & pars
parte ſeparatur & diſiungitur, & ſic generata mollitie ma-
turat, ſicut patet in dialtea & ſimilibus. Sic verè qñque eſt
in homine virtus & gratia alios mollendi, & à ſua duritia &
malitia immutandi, & eos maturandi & tēperādi, & hoc ꝓ
certo fit, qñ in eo abūdat calor & humor, calor.ſ. feruentis
dilectionis, humor verò compaſſionis & deuotionis. Viri. n.
pij & charitatiui quadam ſua naturali dulcedine ſolēt pro-
teruos mollire, & ꝑ verba benigna, & dulcia tēperare, & ab
obſtinationis duritia immutare. Vel dic in malo de ꝓdito-
ribus & adulatoribus, q alios blandiēdo molliūt, & media-
te calore cupiditatis quē inrēdunt, & humore carnalitatis
quā oſtendūt, ipſos ſæpe decipiūt, & peruertūt. Pſ. Molliti
ſunt ſermones eius ſup oleū, & ipſi ſunt iacula. ¶Itē in re- 5
bus qñq; eſt virtus aſperatiua, quæ.ſ. per calidum, et ſiccum
operatur. Calor.n. ſubſtantiam vel ſubſtantię partes eleuat,
ſiccitas verò ipſas deprimit, et incuruat, et iō ex tali dupli-
ci cōtrario motu ī ſuperficie inæqualitas gignit, et vna par
te depreſſa, alia aūt eleuata tota ſuperficies aſperatur. Talis
virtus pōt ſignificare acceptionē ꝑſonarū, q.ſ. inæqualitatē
gñat inter partes, qa.ſ. alios eleuat promouēdo, alios autē
deprimit ſubmittēdo. Qñ.n. in iudice vel p̄lato abundat ca
lor et inflāmatio cupiditatis, et ſiccitas indeuotionis et cru
delitatis, tunc ſolet alios per cupiditatē munerū erigere, a-
lios verò per odia et crudelitates deprimere, et ſic ſolet in-
æqualitatē acceptionis inducere, et inter ſuos ſubditos a-
ſperitatē et diſcordiā gñare. Diſcordia.n. et aſperitas triſti-
tiæ et inuidiæ inter hoīes gignit, qñ per iudicē vel prælatū
perſonarū vel munerū acceptorē vnus plus debito depri-
mitur, et alius plus debito ſublimatur. Vel dic in bono ꝙ
iſta virtus pōt iuſtitiam denotare, qua.ſ. fit, vt inæqualitas
inter hoīes obſeruetur, quia.ſ. bonos habet per promotio-
nē erigere, malos verò punire et deprimere. Superbos.n. de
ſede debet deponere, iuſtos vero et humiles exaltare. Lu. 1.
Depoſuit potentes de ſede, et exaltauit humiles. ¶Itē in re- 6
bus inuenitur virtus attractiua, corroſiua, retentiua, expul-
ſiua, mollitiua, laxatiua, et aliæ ſimiles, quia ſī res ſecūdū ꝙ
in diuerſis qualitatibus remittuntur vel intendūtur, ſecūdū
hoc in diuerſis virtutibus augentur, vel minuuntur. Sic ve-
re variæ morales virtutes debent in hoīe reperiri, ſm quod
bonis qualitatibus ipſum contigerit inſigniri, et ſic in ipſo
debet eſſe virtus attractiua benignitatis, virtus corroſiua
ſeueritatis, virtus retentiua grãrum actionis, virtus expulſi
ua confeſſionis, virtus laxatiua et mollitiua miſericordiæ
et compaſſionis. ¶Putrefactiua virtus operatur per calidū 7
et humidum. Calor.n. innaturalis agens in humidū tm̃ ſu-
perabundans quod non regitur à natura putrefactionis eſt
cauſa. diſſoluit.n. magis quā digerere poſſit, et iō illud quod
ſupereſt ad digerēdū, cū à natura ꝓp ſui malas qualitates re
gi nō poſſit, neceſſe eſt ꝙ putrefactionem incurrat. Sic ve
rè moral̃r loquendo, gñatur putrefactio vitiorū. Qñ.n. hu-
mores. i. interiores affectiones vel exteriores paſſiones intā
tum abundant in hoīe, ꝙ à natura. i. à rōne gubernari non
pñt, tunc calor innaturalis. i. concupiſcentia vel mentalis
auaritia diſſolutionem malorum deſideriorum gñat, et pu-
trefactionem vitiorum cauſat. Nulla.n. putrefactio uitiorū
gignit, niſi qñ humor à calore, i. qñ affectio à concupiſcen-
tia laceſſitur. Mich. 2. Propter malitiam ſuam corrumpetur
putredine peſſima. ¶Quatuor ſunt quæ putrefactioni reſi- 8
ſtūt.ſ. motus, frigus, partium congregatio, et caloris inten-
ſio. Res.n. q ſunt in cōtinuo motu, nō putreſcūt, patet ī ma-
ri. Res ēt quæ maximo frigore ſtringuntur, putrefactionem
non patiuntur, ſicut patet de cryſtallo intenſo frigore con
gelato. Res inſuper cuius partes ſimul perſeuerāt, putrefa-
ctionem non percipiūt, patet in ligno quod non vermeſcit
aut corrumpitur, quouſque partes à partibus diuidantur.
Mare ēt ſimul aggregatum non putrefit. quod tamen per
particulas diuiſum calor innaturalis corrūpit. Res nihilo-
minus quæ valde ſunt calidæ, nō putreſcunt, ſicut patet de
igne et de venenoſis ſerpentibus, qui ſecundum Senecam
nō vermeſcunt. Sic vere dico, ꝙ quatuor poſſunt eſſe cau-
ſæ quæ faciunt hominem moraliter imputribilem, et in vir
tutibus immortalem, uidelicet motus bonæ occupationis,
frigus paupertatis et tribulationis, integritas concordiæ et
communionis, et calor amicitiæ et dilectionis. Iſta enim
quatuor hominem per peccatum putrefieri non permittit,
quia ſcilicet ille qui continue mouetur, et in bonis operi-
bus ſe occupat, ille quem frigus tribulationis coarctat, ille
qui per concordiam alijs ſe copulat, et in fidei unitate per-
ſeuerat, ille etiam quem feruor charitatis inflammat nun-
quam ſolet per peccatum putreſcere, nec vitiorum corru-
ptionem ſentire. Pſalmus. Non dabis ſanctum tuum videre
corruptionem, notas mihi feciſti vias vitæ. Econuerſo au-

tem